

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

«Ο πρωθυπουργός, ως επικεφαλής του κυβερνητικού σχήματος ευθύνεται γι' αυτή την τραγωδία. Συγκάλυψε τις ευθύνες και δημιούργησε ψευδείς εντυπώσεις ώστε να διασκεδάσει το μέγεθος της καταστροφής»

Οι πυρκαγιές έδειξαν ανικανότητα Καραμανλή

ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΡΑΠΤΗ

Μια εβδομάδα πριν από τις εκλογές της 16ης Σεπτεμβρίου, ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης με τη συνέντευξη που παραχωρεί στο «ΘΕΜΑ» παρεμβαίνει στις πολιτικές εξελίξεις δηλώνοντας βέβαιος για τη νίκη του ΠΑΣΟΚ. Ο κ. Σημίτης χαρακτηρίζει πλήρως αποτυχημένη και επικίνδυνη τη διακυβέρνηση Καραμανλή και θεωρεί υπεύθυνο τον ίδιο τον πρωθυπουργό για τις καταστροφικές πυρκαγιές. Ταυτοχρόνως εκτιμά ότι μια συγκυβέρνηση ΠΑΣΟΚ - Ν.Δ. θα έφερνε μεγαλύτερη ακυβερνησία, ενώ αντίθετα θεωρεί επιβεβλημένη τη συνεργασία της ευρύτερης Αριστεράς.

- Κύριε πρόεδρε, π αισθανθήκατε βλέποντας τις πυρκαγιές να καίνε τη μισή Ελλάδα, να χάνονται τόσες ανθρώπινες ζωές και να καταστρέφονται περιουσίες;
Ενώσα συντριβή μπροστά στο μέγε-

θος αυτής της πρωτόγνωρης καταστροφής και οργή για όσους ευθύνονται γι' αυτή. Αναυδή η ελληνική κοινωνία διαπίστωνε μέρα με τη μέρα την εγκατάλειψη κάθε προληπτικής πολιτικής μετά το 2004, την απουσία μέτρων που θα βελτίωναν και θα ανανέωναν όσα τους είχε παραδώσει το ΠΑΣΟΚ και την αποδιοργάνωση του ανθρώπινου δυναμικού για κομματικές σκοπιμότητες. Η ει-

---SMS---
ΞΕΚΟΥΡΑΣΤΗΚΕΣ;

κόνα της κυβερνητικής αδιαφορίας για τους κινδύνους επιβεβαιώθηκε από την έλλειψη σχεδίου για την έγκαιρη αντιμετώπιση της κρίσης στο ξεκίνημά της, αλλά και κατά τη διάρκεια της κλιμάκωσής της. Επιβεβαιώθηκε από την ανικανότητα της πολιτικής ηγεσίας και των αρμόδιων φορέων να συντονιστούν, να είναι αποτελεσματικοί και να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων. Αποκαλύφθηκε έτσι η συνεχής οπισθοδρόμηση σε σχέση με την εποχή που με εύλογη υπερηφάνεια βλέπαμε την Ελλάδα να ανταποκρίνεται σε μεγάλες προκλήσεις, όπως η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων και η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ.

- Εκεί ευθύνες προσωπικά ο κ. Καραμανλής για την αδυναμία του κρατικού μηχανισμού να αντιμετωπίσει την επέκταση των πυρκαγιών; Πιστεύετε ότι ο πρωθυπουργός θα έπρεπε να αποπέμψει κάποιους από τους αρμόδιους υπουργούς και αν ναι, ποιους συγκεκριμένα;

Ο κ. Καραμανλής φέρει την πολιτική ευθύνη ως επικεφαλής του κυβερνητικού σχήματος που ευθύνεται γι' αυτήν την τραγωδία. Ο ίδιος άλλωστε είχε συγκαλέσει προ αρκετών μηνών κυβερνητική επιτροπή με αντικείμενο την πρόληψη των πυρκαγιών και μας είχε καθοσιμάσει ότι ο κρατικός μηχανισμός ήταν πανέτοιμος για κάθε ενδεχόμενο. Ο κ. πρωθυπουργός γνωρίζει καλύτερα απ' όλους ποιοι δεν ανταποκρίθηκαν στις ευθύνες τους σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους. Αντί να καταλογίσει ευθύνες ακολούθησε την πάγια τακτική που ακολουθεί σε

κάθε κρίση: συγκάλυψη των ευθυνών και δημιουργία ψευδών εντυπώσεων ώστε να διασκεδάσει το μέγεθος της καταστροφής. Οι πυρκαγιές ήταν μια κορύφωση της κυβερνητικής ανικανότητας. Έδειξαν ανάγλυφα τι σημαίνει μια πολιτική ελάχιστης προσπάθειας και αυτόματου πιλότου.

«Η κυβέρνηση δεν μείωσε πραγματικά το έλλειμμα. Με τη μετάθεση υποχρεώσεων της είτε στο παρελθόν είτε στο απώτερο μέλλον και με την εγγραφή υποχρεώσεων απευθείας στο δημόσιο χρέος παρουσιάζει μια εικόνα που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα»

- Ωστόσο πολλοί πιστεύουν, παρά τους ισχυρισμούς του ΠΑΣΟΚ, ότι η Νέα Δημοκρατία είχε μια επιτυχημένη οικονομική πολιτική.

Η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης δημιούργησε την εικόνα μιας επιτυχίας διότι μειώθηκε το έλλειμμα στα επίπεδα που προσδιορίστηκαν από την Ε.Ε. Στην πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από μια θεαματική αποτυχία σε πολλά κοινωνικά και οικονομικά μέτωπα. Τα παραδείγματα είναι πολλά. Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας επιδεινώθηκε σε επικίνδυνο βαθμό. Ποτέ άλλοτε το έλλει-

μα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, που είναι ο δείκτης απόλειψης της ανταγωνιστικότητας, δεν είχε φτάσει σε τέτοιο ύψος. Η πολιτική μισθών και εισοδημάτων μείωσε τις πραγματικές αμοιβές της μεγάλης μάζας του πληθυσμού και αύξησε τα κέρδη των επιχειρήσεων. Ο πληθωρισμός και η ακρίβεια υποδαυλίστηκαν από την κυβέρνηση με τον υπέρμετρο δανεισμό των νοικοκυριών. Τα νοικοκυριά αισθάνονται μετά τις στιγμές της ευφορίας ήδη την πίεση του δανεισμού αυτού. Ένα νέο κοινωνικό πρόβλημα βρίσκεται στο στάδιο δημιουργίας του. Οι δημόσιες επενδύσεις περιορίστηκαν. Οι ξένες επενδύσεις σπανίως μπαίνουν να δημιουργούν νέα πεδία δραστηριότητας. Είναι κυρίως χρηματιστηριακής μορφής. Οι ρυθμοί ανάπτυξης έχουν πέσει.

- Παρ' όλα αυτά υπάρχει η επιτυχία στα δημοσιονομικά.

Η κυβέρνηση δεν μείωσε πραγματικά το έλλειμμα. Με διάφορους τρόπους, όπως η μετάθεση υποχρεώσεων της είτε στο παρελθόν είτε στο απώτερο μέλλον, και με την εγγραφή υποχρεώσεων απευθείας στο δημόσιο χρέος, παρουσιάζει μια εικόνα που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Αυτό άλλωστε συμβαίνει σε όλους τους

Επιβεβλημένη η συνεργασία της ευρύτερης Αριστεράς

- Μπορούν τα μικρά κόμματα να αλλάξουν το πολιτικό σκηνικό;
Ο ΛΑΟΣ είναι κόμμα που προήλθε από τον χώρο που στηρίζει τη Νέα Δημοκρατία σε προηγούμενες εκλογές. Δεν έχει μια δική του διαφορετική ιδεολογική βάση ή διαδικασία συγκρότησης που το έφερε σε αντιπαράθεση με τη Νέα Δημοκρατία. Τα ακροδεξιά κόμματα της Δυτικής Ευρώπης, στη Δανία, στη Γαλλία, στο Βέλγιο, που κατά κανόνα δεν συνεργάζονται με το κυρίαρχο συντηρητικό κόμμα, βρίσκονται σε έντονη αναμέτρηση μαζί του είτε για το θέμα της φορολογίας είτε λόγω της μεταχείρισής των μεταναστών είτε γιατί εκφράζουν τμήματα του πληθυσμού με ειδικά χαρακτηριστικά. Αυτό δεν συμβαίνει με τον ΛΑΟΣ. Θα στηρίξει με διάφορες προφάσεις είτε

άμεσα είτε έμμεσα τη Νέα Δημοκρατία. Διακινδυνεύει αλλιώς να χάσει τόσο τα στελέχη του που επιζητούν μερίδιο εξουσίας όσο και τη βάση του που επιζητεί μερίδιο ρουσφετιών.

- Ο συλλογισμός αυτός δεν ισχύει όμως για τα κόμματα της Αριστεράς.
Οχι. Η συνεργασία με το ΠΑΣΟΚ θα μπορούσε να επιφέρει αλλαγή πολιτικού σκηνικού. Τόσο ο ΣΥΡΙΖΑ όσο και το ΚΚΕ όμως έχουν μέχρι στιγμής δηλώσει ότι δεν τους ενδιαφέρει η συνεργασία, δεν τους απασχολεί η ακυβερνησία. Είναι ειλικρινή στην απάντησή τους αυτή, γιατί ελπίζουν ότι η ακυβερνησία θα τα τροφοδοτήσει με ψήφους. Αντίθετα όμως απ' ό,τι πιστεύουν, η ακυβερνησία προκαλεί στην πλειοψηφία του πληθυσμού αρνητικές

αντιδράσεις. Προσφέρει σε λύσεις που εγγυώνται τάξη και ασφάλεια. Τέτοια λύση για πολλούς πολίτες είναι η υπερψήφιση της συντηρητικής παράταξης. Ο συλλογισμός των ψηφοφόρων είναι απλός: «Το χάος μας ζημιώνει περισσότερο απ' ό,τι μια ανίκανη συντηρητική κυβέρνηση». Το επείγον της Αριστεράς ότι η ακυβερνησία «οδηγεί σε μια δυνατή κοινωνία» είναι εξωπραγματικό. Η δυνατή κοινωνία δημιουργείται μέσα από μια δημιουργική λειτουργία της πολιτικής χάρη στην ανάπτυξη και στην ένταξη της χώρας στις διεθνείς συνεργασίες. Το χάος ενισχύει αυταρχικές λύσεις, δηλαδή τη Δεξιά. Η συνεργασία της ευρύτερης Αριστεράς δίνει εφόδια για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών. Γι' αυτό είναι επιβεβλημένη.

- Ποια ήταν η εμπειρία σας από την κυβέρνηση συνεργασίας το '89;
Η εμπειρία μου ήταν εξαιρετικά αρνητική. Ορισμένοι υπουργοί έκαναν ό,τι ήθελαν, παρ' όλες τις προσπάθειες του τότε πρωθυπουργού Ζολώτα. Ο τότε υπουργός Οικονομικών μοίραζε χρήματα χωρίς ενδοιασμούς, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί σοβαρό πρόβλημα στη χώρα. Τις πραγματικές κατευθύνσεις έδιναν οι εκτός κυβέρνησης αρχηγοί των κομμάτων. Το κύριο ενδιαφέρον τους ήταν πώς θα κερδίσουν την επόμενη εκλογική αναμέτρηση.

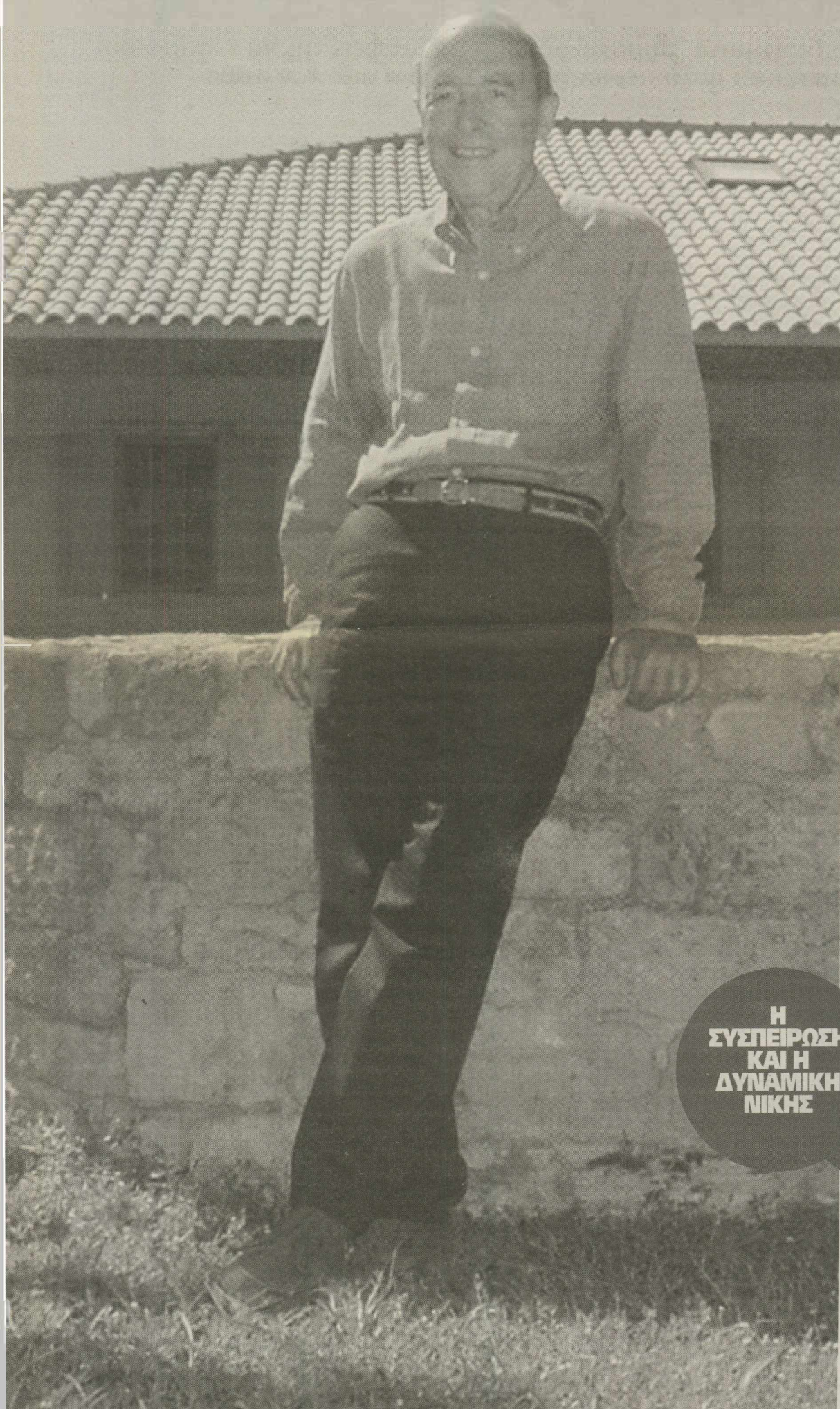
- Υπάρχει δυνατότητα συνεργασίας ΠΑΣΟΚ και Νέας Δημοκρατίας;
Όπως ανέφερα και σε άλλη περίπτωση, η απόσταση των αντιλήψεων του ΠΑΣΟΚ και της σημερι-

νής Νέας Δημοκρατίας για τα προβλήματα της χώρας είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Μια συνεργασία θα οδηγούσε μέσα από συνεχείς τακτικές και δράσεις σε ακυβερνησία και σε ακόμη μεγαλύτερη απαξίωση της πολιτικής.

- Δεν υπάρχουν όμως προβλήματα τα οποία μπορούν να λυθούν αποτελεσματικά μόνο με μια ευρύτερη κινητοποίηση από διαφορετικούς πολιτικούς χώρους, όπως π.χ. η αναμόρφωση του Πανεπιστημίου;

Ναι. Αλλά μια λύση ευρύτερης αποδοχής απαιτεί καλή προετοιμασία των προτάσεων σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους, συνεννόηση, ευρύτερο δημόσιο διάλογο και πολιτική βούληση να ξεπεραστούν

«**ΑΝΑΓΗ** η ελληνική κοινωνία διαπιστώνει μέρα με τη μέρα την εγκατάλειψη κάθε προληπτικής πολιτικής μετά το 2004, την απουσία μέτρων που θα βελτίωναν και θα ανανέωναν όσα τους είχε παραδώσει το ΠΑΣΟΚ και την αποδιοργάνωση του ανθρώπινου δυναμικού για κομματικές σκοπιμότητες», επισημαίνει ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης

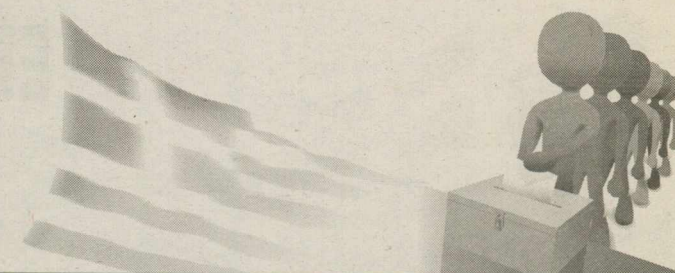

**Η
ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ
ΚΑΙ Η
ΔΥΝΑΜΙΚΗ
ΝΙΚΗΣ**

εμπόδια. Οι προϋποθέσεις αυτές δύσκολα συγκεντρώνονται. Κάθε κόμμα συνήθως αισθάνεται υποχρεωμένο να στηρίξει τις θέσεις εκείνης της ομάδας που πρόσκειται σε αυτό για να ενισχύσει τις θέσεις του στον χώρο. Δεν πολυεξετάζει

αν πρόκειται για λογική ή ακραία συντεχνακή άποψη. Η αδυναμία να εκπονηθούν ευρύτερα αποδεκτές λύσεις είναι κοινωνικοπολιτικό πρόβλημα. Αντικατοπτρίζει την αδυναμία των κομμάτων να επέλθουν δημιουργικά σε κοινωνικές

διαμάχες. Είναι ένδειξη ανωριμότητας της κοινωνίας των πολιτών. Μια κυβερνητική συνεργασία των κομμάτων εξουσίας δεν αναπληρώνει αυτή την έλλειψη. Θα τροφοδοτήσει αντιδράσεις και στρόφη προς τα ακραία κόμματα.

τομείς. Η πραγματικότητα που μας παρουσιάζεται είναι εικονική. Ο κ. Καραμανλής το 2004 είχε υποσχεθεί ότι θα περιορίσει την κρατική σπατάλη κατά 10 δις. ευρώ τον χρόνο. Μας διαβεβαίωσε μετά πανηγυρικά ότι το πέτυχε. Τα στοιχεία όμως δείχνουν ότι οι δαπάνες, άρα και η «σπατάλη» στη γλώσσα του κ. Καραμανλή, αυξήθηκαν στην περίοδο 2004-2007 κατά περίπου 3 δις. ευρώ. Αυτή είναι η εξοικονόμηση πόρων της Νέας Δημοκρατίας.

- Δεν συμβαίνουν αυτά σε όλες τις κυβερνήσεις;

Οχι βέβαια. Προβλέψεις μπορούν να μην επαληθευτούν γιατί συμβαίνουν ασυνήθη γεγονότα όπως η άνοδος των τιμών του πετρελαίου. Προγράμματα μπορούν να μην αποδώσουν τα αναμενόμενα. Ανασχεδιασμοί είναι αναγκαίοι γιατί η πραγματικότητα είναι διαφορετική της υπολογιζόμενης. Όμως εδώ πρόκειται για συστηματική παραπλάνηση ή για ψέματα που είχαν λησθεί από τη Νέα Δημοκρατία ως αντιπολίτευση και συντηρούνται.

- Ψέματα;

Ο κ. Καραμανλής στην ομιλία του για τον Προϋπολογισμό του 2004 είχε αναφέρει κατά λέξη τα εξής απευθυνόμενος στην τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ: «Δημιουργήσατε διακόσιους εβδομήντα ειδικούς λογαριασμούς εκτός Προϋπολογισμού... Παραβιάζετε κάθε έννοια νομιμότητας και κάθε κανόνα ηθικής τάξης...». Οι βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκρότησαν σε αυτό το σημείο. Οι ειδικοί λογαριασμοί δεν καταργήθηκαν από τη Νέα Δημοκρατία. Ζουν και βασιλεύουν. Ξέχασε η κυβέρνηση τα όσα είπε ο κ. Καραμανλής; Τις καταγγελίες «για διπλά βιβλία και διπλά συρτάρια»; Προφανώς αδιαφορεί γιατί θεωρεί ότι όσα επώθηκαν τότε ήταν κουβέντες χάριν εντυπώσεων που δεν πρέπει να παίρνει κανείς στα σοβαρά. Αλλά οι κουβέντες του αέρα αποτιμώνται αρνητικά από τους πολίτες. Καλλιεργούν την αποστροφή προς την πολιτική και την

αδιαφορία για τα κοινά. Η Νέα Δημοκρατία με την πρακτική της μάχεται αυτό που έχει ανάγκη ο τόπος, την πεποίθηση ότι μπορούν να γίνουν ειλικρινείς προσπάθειες που γεννούν ελπίδα. Αυτή είναι η μεγαλύτερη της αποτυχία.

- Όμως δεν εφάρμοσε η κυβέρνηση ένα ιδιαίτερο μοντέλο ανάπτυξης προσαρμοσμένο στις νέες συνθήκες του παγκόσμιου ανταγωνισμού;

Η κυβέρνηση ακολούθησε τα συνθησισμένα. Μοίρασε εκατοντάδες εκατομμυρίων ευρώ σε μικροποσά από τα επιχειρησιακά προγράμματα της ανταγωνιστικότητας, της Κοινωνίας της Πληροφορίας και τα ΠΕΠ (περιφερειακά) για να διατηρήσει στη ζωή περισσότερο ή λιγότερο ανταγωνιστικές μικρές και μεσαίες μονάδες στη μεταποίηση και στο εμπόριο. Ακούσαμε επανειλημμένες διακηρύξεις για τη σημασία της ποιότητας στα προϊόντα, της καινοτομίας στην παραγωγή, της κατάρτισης των εργαζομένων, αλλά πέραν τούτου ουδέν. Και όμως, υπήρχαν επιχειρησιακά προγράμματα και πολλές σκέψεις ικανές να τη βοηθήσουν να χαράξει έναν νέο δρόμο.

- Ποια είναι η πρόταση του ΠΑΣΟΚ;

Η πρόταση του ΠΑΣΟΚ συνοψίζεται στην έκφραση «οικονομία της γνώσης». Η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και των επιχειρήσεων είναι πρώτη προτεραιότητα, γιατί από αυτή εξαρτώνται και η απασχόληση και η ευημερία. Και αυτή η ανταγωνιστικότητα δεν μπορεί να βασίζεται στο χαμηλό κόστος εργασίας, πρέπει να συνδεθεί με τον κυριότερο σύγχρονο συντελεστή παραγωγής, που είναι η νέα γνώση. Η οικονομική και η κοινωνική ανάπτυξη είναι άμεσα συνδεδεμένες με την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την έρευνα και την ελευθερία, ταχεία και φθηνή πρόσβαση στις πληροφορίες. Σε αυτά τα πεδία χρειάζεται ιδιαίτερη προσπάθεια, την οποία όμως δεν κατέβαλε η κυβέρνηση.

- Κατά την άποψή σας πώς συνοψίζετε το διακύβευμα των εκλογών;

Η πραγματικότητα είναι ότι υστερούμε σε όλους τους τομείς ως χώρα, ως κοινωνία, ως οικονομία. Η Νέα Δημοκρατία κατά τα χρόνια της διακυβέρνησής της απέτυχε να προωθήσει μια πολιτική εκσυγχρονισμού. Η έλλειψη πρωτοβουλιών σώρευσε προβλήματα και κινδύνους σε όλο το φάσμα των οικονομικών, κοινωνικών και εξωτερικών θεμάτων. Χρειάζεται μια ολική προσπάθεια ανασυγκρότησης και ανύψωσης των επιπέδων ανάπτυξης μας. Η σημερινή πρόκληση είναι η χάρση και η υλοποίηση ενός συνεκτικού σχεδίου πολιτικής με κέντρο βάρους μια σύγχρονη πολιτική οικονομική ανάπτυξη που στηρίζεται στη γνώση, την ουσιαστική ανανέωση του κοινωνικού κράτους, τη μεταρρύθμιση στην Παιδεία, την ανασυγκρότηση της Δημόσιας Διοίκησης, τον αναπροσανατολισμό της εξωτερικής πολιτικής. Με τις επιλογές του την οκταετία 1996-2004 το ΠΑΣΟΚ έδειξε ότι μπορεί να επιτύχει σημαντικά αποτελέσματα στη διαμόρφωση συνθηκών ασφάλειας, προόδου και ευημερίας. Γι' αυτό και στις 16 Σεπτεμβρίου είναι η αναγκαία επιλογή.

- Πριν από έναν χρόνο ακριβώς είχατε δηλώσει στην ίδια εφημερίδα ότι είστε «παρών» στις πολιτικές εξελίξεις και ότι έχετε και εσείς ευθύνη για την ενότητα του ΠΑΣΟΚ. Θεωρείτε ότι το ΠΑΣΟΚ διατρέχει κίνδυνο μεγάλων εσωκομματικών αντιθέσεων σε περίπτωση ήττας;

Κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας υπήρξε πάντα παρών στις πολιτικές εξελίξεις και εξακολουθώ να είμαι παρών στην κορύφωση του αγώνα του ΠΑΣΟΚ. Διαπιστώνω συσπείρωση του ΠΑΣΟΚ. Δείχνει ότι όλοι έχουν έντονη αίσθηση ευθύνης για την ενότητα του ΠΑΣΟΚ και για νικηφόρα αντιπαράθεση με τη Δεξιά υπό την ηγεσία του Γιώργου Παπανδρέου. Υπάρχει δυναμική κίνηση που δεν επιτρέπει συζητήσεις για σενάρια ήττας.